

РЕЦЕНЗИЯ

Върху кандидатурата на доцент д-р Веселина Методиева Първанова, участваща в конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“.

От Проф. д-р Димитър Борисов Цингилев ДМН, Началник отделение ин витро в Клиника по нуклеарна медицина, СБАЛО ЕАД. Медицински специалности: биохимия, медицинска радиология и онкология.

В Държавен вестник брой 36/16.04.2013 г е обявен конкурс за академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 7.Здравеопазване и спорт, раздел 7.1 Медицина, по научна специалност Онкология, шифър 03.01.46 за нуждите на Клиника по лъчелечение към СБАЛО ЕАД София.

В законния срок са постъпили само документите на доц. д-р Веселина Методиева Първанова дм , Началник на Клиника по лъчелечение в СБАЛО ЕАД София.Тя е представила всички необходими документи за участие в конкурса. Със Заповед № 973/28.06.2013 от Изпълнителния директор на Болницата бях определен за вътрешен член на Научното жури,

а то на заседание от 05.07.2013 ме избра за негов Председател и Рецензент.

За участие в конкурса доц.Първанова е представила цялата си научна продукция. За рецензиране приемам само тази част, която е след хабилитацията и прз 2004 година. В табличен вид тя изглежда така:

Монография- 1 брой

Глави в монографии, учебници, ръководства и сборници – 11 броя

Публикации в чужди списания- 4 броя

Участия в международни конгреси с отпечатани резюмета в списания – 18 броя

От тях в списания с IF – 9 броя

В списания без IF – 9 броя

Публикации в наши списания- 22 броя

Участие в наши научни форуми с отпечатани резюмета – 33 броя

Приемам за реални публикации 38 броя

Този брой публикации отговарят на приетите от НС на СБАЛО критерии за участие в обявения конкурс.

От тях първи/единствен автор доц. Първанова е в 18 броя (47%), втори автор в 9 (24%), трети/последващ в 11 (29%).Участията в Национални форуми с доклади и постери на брой 33 не се рецензират,но допълват научната активност на кандидатката.

От реалните публикации се получава общ 50.850 , а личният е 11.136.

Представена е справка за 64 цитирания от български автори и 11 от чуждестранни.

Резултатите от тези научни проучвания бих обобщил в следните групи:

1.Клинични мишенни обеми, лечебни дози и фракционирание на дозата.

Продължават проучванията за индивидуализирано прилагане на лъчелечението при различните крциномни локализации.

Пре карциноми на млечната жлеза широко се прилага сцинтимамографията в помощ на лечебното планиране.Съобразно рисковите групи, в които попадат болните се прилага индивидуализирано лъчелечение на регионалните лимфни възли (18,27,30,33,37,47). Въведена е техника за облъчване с един изоцентър, при които се облъчва гърдната стена и надключичните лимфни възли (37, 40, 47, 64). Прилага се модулирано по интензитет лъчелечение при болни с различна локализация на тумора за реализиране на висока доза и по -добър лечебен ефект (19, 37). Широко се използват възможностите на миокардната перфузионна сцинтиграфия за оценка уврежданията на миокарда при лъчелечението (9,14,21,23,88).

При ректалните карциноми предоперативното облъчване с доза $5 \times 5 \text{Gy}$ дава по- добри лечебни резултати (1,48)q особено когато се комбинира с химиолечение (40,95).Клиничният мишенен обем е независим от фракционирането на дозата.

Въведено е профилактично облъчване на парааорталните лимфни възли при болни с карцином на маточната шийка ,влизаци в групите с висок риск (13,45,72). Дозата в областта на малкия таз се повишава от 30 на 40-46 Gy в предоперативен план или при съчетано лъчелечение. Проучени са резултатите от хипофракционирание на дозата в „малкия“ обем, което обикновено предхожда облъчването на регионалните лимфни възли в „големия“ обем по схемата $23 \times 2 \text{Gy}$ (15,16,71). Използвана е адювантна интравагинална брахитерапия с висока мощност на дозата за оптимално дозиране във влагалищния чукан и намаляване на риска от локални рецидиви (86).

По конкурсен изследователски проект към Фонд научни изследвания е въведено в практиката определяне на прилаганите обеми лъчелечение на трите рискови групи при болни с простатен карцином-„голям“ за регионалните лимфни възли и допълване на дозата в „малък“ обем в

областта на простатата , когато се използва облъчване чрез линеен ускорител или брахитерапия (34,38,97,99). Въведена е в лечебната практика планиране в реално време интерстициална брахитерапия с временен имплантанти и висока мощност на дозата , съчетано с лъчетерапия при болни с умерен и висок риск (38,39,54,77,78). По -добър лечебен ефект се получава от облъчването на метастатични парааортални лимфни възли при незначителен туморен обем в малкия таз (5,6,7,22,60). Приложено е палиативно хипофракционирано лъчелечение (66).

2.Едновременна лъче-химиотерапия

Агресивният ход на заболяването при повечето карциноми на млечната жлеза, особено когато са тройно негативни налага провеждането на тази комбинация.Приложена е комбинация с херцептин при приемливи хематологична токсичност и сърдечни увреждания.

При карциноми на маточната шийка комбинацията е с цисплатина, започната след специализация в раковия център гр.Хюстън,САЩ. Общата преживяемост се подобрява с 6 до 8% и поради това тази схема е включена в стандарта за лечение на болни с висок риск. При болни с R1 резекция и съпътстваща хидронефроза при N+ се очертава необходимостта от свръхдозирание в тези области до 60-70 Gy, независимо от едновременното прилагане комбинацията с Цисплатина (49,62,92).

Окуражаващите резултати от самостоятелното предоперативно облъчване на локално авансирани ректални и анални карциноми налага добавянето на противотумарния препарат Капацетабин към конвенционалното дребнофракционирано лъчелечение при авансирани карциноми разположени в средната и дистална трета на ректума (34,70,76). Туморната регресия се оценява по метода на Дворак,която заедно с хистологичния отговор при болни с частично повлияване, дава възможност за по -добро индивидуализиране на лечебния подход (2,85).

Резултатите от тези проучвания са обобщени в успешно защитена дисертация за придобиване на общообразователната степен „доктор”

При високостепенни глиоми прилагането на Темизоламид дава възможност за съкращаване на общата продължителност на лечебния курс от 6 на 4 седмици 80

Въведено е за първи път в страната органно запазващо лъчелечение при карциноми на пикучния мехур, комбинирано с цисплатина. На 1 и 21 ден в хода на облъчването на „големия“ обем се прилага химиотерапия с платина, а след 20 дни пауза се прилага още една апликация преди облъчването на „малкия „ обем. Този метод е предпочитан при мъже със съхранена еректилна функция и желание за запазване на мехура (96).

При тумори в областта на главата и шията в хода на облъчването се прилага цисплатина веднъж седмично ,което довежда до по- добра преживяемост на болните (42).

3. Лъчелечение при редки локализации и лъчеви увреждания

Дисгермином, пинеалобластом, казуистично метастазиране на тумори и саркоматизиране на системно заболяване като множествена фиброматоза обогатяват опита и знанията на лъчетерапевта (9, 14, 21, 23,88). Проучени са възможностите и мястото на миокардната перфузионна сцинтиграфия за оценка миокардните увреждания при лъчелечението на болни с карциноми на млечната жлеза, особено при засягане на лявата гърда (8,27,33,37,47,53).

Биографични данни и професионално развитие

Доц. д-р Веселина Методиева Първанова е родена през 1956 година През 1980 г завършва медицина в МА София. Придобива специалност по медицинска радиология през 1986 г, а през 2004 г- онкология. През 2001 г

успешно защитава дисертация за придобиванена на образователната и научна степен „доктор“ на тема „Разширяване на лъчетерапевтичния интервал при лъчелечение на ранния рак на млечната жлеза“, а през 2004 г се хабилитира като Старши научен сътрудник II ст по онкология.

Провела е дългосрочна специализация по линия на МАГАТЕ в Раковия Център „М.Д.Андерсон“, гр Хюстън-САЩ и квалификационни курсове по линия на ESTRO в гр Льовен-Белгия, Братислава-Словакия и Москва-Русия.

Тя е в редакционния съвет на списанията Рентгенология и радиология, Онкология и Reports of Practical Oncology and Radiotherapy.

Доц.Първанова е член на Гилдията на лъчетерапевтите в България към БАР, на Българското онкологично дружество, на Европейската и Руска асоциации по лъчелечение (ESTRO, RARO), както и на европейската асоциация по изследване на рака(EACR).

За периода 2007-2010 г тя е била Национален консултант по лъчелечение към МЗ, външен експерт по лъчелечение в профилираната комисия за лечение на български граждани в чужбина.

Тя е консултант по лъчелечение в Онкокомитетите за лечение на туморите на млечната жлеза, урогениталната и мъжката полова система в СБАЛО и Онкологичната комисия към ВМА София.Тя е лектор в курсовете към СДО за придобиване на медицинските специалности „Лъчелечение“, „Клинична онкология“ и „Нуклеарна медицина“.

Доц.Първанова е автор и консултант на научни проекти към Международната атомна агенция за надграждане на линеиния ускорител и прилагане на техника за модулиране по интензитет лъчелечение, към МОМН за създаване и оборудване на Лаборатория по молекулярна диагностика и закупуване на Специализирана система за планиране в реално време на брахитерапия при простатен карцином, към ОПРР по Проект за разширяване на лъчетерапевтичния комплекс в СБАЛО.

Доц Първанова ръководи научните разработки на трима докторанти, един от които успешно е защитил дисертационната си разработка.

Академичната справка за нейната учебна натовареност в периода 2003-2012 г показва средногодишна натовареност от 210 часа.

Заключение:

Познавам доц. Първанова от постъпването и Болницата. Тя е изграден специалист по лъчетерапия и онкология. Ползва се с авторитет в научните и професионални среди и с уважението на колегите си. Като научен работник доц. Първанова има съществен принос при разработването и решаването на важни съвременни проблеми не само в областта на лъчелечението на онкологичните заболявания но и в другите области на онкологията.

Научно-изследователските, учебно- преподавателски и административни качества на доц. д-р Веселина Методиева Първанова ми дават основания отговорно да предложа на почитаемото научно жури да гласува положително за избирането и на академичната длъжност „Професор по онкология“ в САЛО ЕАД София за нуждите на Клиниката по лъчелечение.

29.07.2013 г

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф.д-р Д.Б.Цингилев ДМН